

Tweewekelijkse literatuur update Corona Gedragsunit WP2 #1 December- Januari				In deze update
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	
Het doel van deze update is de gehele gedragsunit informeren over relevante interessante publicaties over thema's die spelen of kunnen gaan spelen binnen de unit. In deze eerste tweewekelijkse update van de gedragswetenschappelijke covid-19 literatuur vermelden we een aantal rapporten, reviews, studies, en blogs die relevante informatie bevatten voor de werkzaamheden van de Corona Gedragsunit werkpakketen. In deze update komt zowel gepubliceerd als pre-print werk naar voren. Per studie staat kort de strekking en hoofdboodschap vermeld. Het is niet een complete lijst van alle nieuwe literatuur, maar een behapbare selectie. Voor memo's wordt standaard een detaillistische kwaliteitscheck gedaan, voor deze update is deze minder uitvoerig. Voor toekomstige updates is het van belang dat wij weten welke kennisbehoefte er ligt, welke thema's en vragen liggen er bij de werkpakketen en wat er gaat spelen in de komende weken. Dan kunnen wij hier namelijk de inhoud van de tweewekelijkse update op afstemmen, zodat wij de unit zo goed en relevant mogelijk kunnen informeren. Geef ook vooral aan als je suggesties hebt om deze update nog bruikbaar te maken via 5.1.2e@drivm.nl.				Highlights • Vaccinaties kunnen intentie tot social distancing reduceren • Syst. Review/ meta- analyse over interventies voor persoonlijk beschermgedrag • Corona moeheid – onterecht bestempeld? Opiniebog BMJ Gepubliceerde literatuur • WHO rapport over vaccinatiegedrag • Er wordt relatief weinig gezondheidsgedrag en -communicatie onderzocht • Angst- en depressiesymptomen NL namen niet toe in eerste 4 maanden corona Preprints • Vaccinaties kunnen intentie tot social distancing reduceren • Syst. Review/ meta- analyse over interventies voor persoonlijk beschermgedrag • Meta- analyse over wereldwijde vaccinatiebereidheid Opvallende onderwerpen • Onze dromen zijn veranderd sinds de coronacrisis Blog, nieuws en opinie • JAMA Viewpoint: strategieën voor een nationaal vaccinatieprogramma • Katy Milkman over hoe mensen te nudgen naar acceptatie vaccin • NOS: hoe uit data (bijv. waterverbruik) blijkt dat ons leven is veranderd • Aletta Jacobs School of Public Health over vaccinatieplicht • BMJ Opinion over onterecht spreken van corona moeheid Lopend Nederlands onderzoek • Corona Barometer • Corona Continue Onderzoek

1. Andersson Anticipation of COVID-19 Vaccines Reduces Social Distancing, 21-12-2020 (pre-print)	Deze studie laat zien dat anticiperen op een vaccin samenhangt met afgenomen intentie en bereidheid tot naleving andere maatregelen.
2. Perski et al., (2021). Interventions to increase personal protective behaviours to limit the spread of respiratory viruses: A rapid evidence review and meta-analysis. Qeios, 5-01-2021	Deze studie bekeek 39 interventies in 15 landen, voor handhygiëne en/of mondkapjes. Interventies gericht op handhygiëne hadden een medium, positief effect. Interventies gericht op mondkapjes lieten gemengde resultaten zien.
3. Pandemic fatigue? How adherence to covid-19 regulations has been misrepresented and why it matters, the BMJ Opinion, 7-01-2021	De manier waarop wordt geschreven over naleving klopt niet – het zou niet over ‘fatigue’ of ‘coviidiots’ moeten gaan. Benadruk juist de opvallende en aanhoudende veerkracht van de meerderheid van de mensen.

Gepubliceerde literatuur

Rapport over vaccineren

Behavioural considerations for acceptance and uptake of COVID-19 vaccines: WHO technical advisory group on behavioural insights and sciences for health, meeting report
15-10-2020

Dit WHO vergaderverslag biedt inzichten over gedragsaspecten van vaccins zoals acceptatie en vaccinatiegraad.

Hieruit komt naar voren dat mensen een **omgeving** nodig hebben die vaccineren faciliteert en waar barrières weggehaald worden. Tevens moeten **sociale invloeden** ingezet worden: verhoog zichtbaarheid van pro-vaccin sociale normen, informeer over nieuwe en veranderende pro-vaccin normen, gebruik de voorbeeldrol van gezondheidsprofessionals en vertrouwde mensen uit de gemeenschap. Tevens belangrijk is het concept **motivatie**: hier spelen risicoperceptie, vertrouwen, waarden en emoties een rol.
Gebruik anticipated regret (“mogelijk besmet je anderen als je nu niet laat vaccineren”). Investeer op tijd in vertrouwen, benadruk de (sociale) voordelen voor anderen bij vaccinatie. Communiceer open en transparant en blijf in contact met de gemeenschap om hen te begrijpen.

Journal Editorial over publicatieonderwerpen

Freedland, K. E., et al. (2020). Health psychology in the time of COVID-19. December issue

Tot dusver zijn er minder studies gepubliceerd over belangrijk COVID-gerelateerd gezondheidsgedrag, gezondheidscommunicatie of gezondheidsverschillen. Het journal Health Psychology heeft de afgelopen maanden veel COVID-19 gerelateerde studies ontvangen, waarvan de meeste over psychische stoornissen, stress of emotioneel leed. Er zijn veel minder artikelen ontvangen over COVID-gerelateerd gezondheidsgedrag en gezondheidscommunicatiefactoren en gedrags- of psychosociale aspecten van gezondheidsverschillen in COVID-19.

NL studie over mentale gezondheid

van der Velden, P. G., et al. (2021). Anxiety and depression symptoms, the recovery from symptoms, and loneliness before and after the COVID-19 outbreak among the general population: Findings from a Dutch population-based longitudinal study. 7-01-2021

Tijdens eerste vier maanden coronacrisis nam prevalentie van angst- en depressiesymptomen niet toe in NL, emotionele eenzaamheid wel.

Data uit het longitudinale LISS-panel (steekproef van de Nederlandse bevolking; N=4.084). De bevindingen suggereren dat deze pandemie geen negatieve invloed had op de prevalentie van angst- en depressiesymptomen of het normale herstel hiervan gedurende de eerste vier maanden. Echter, emotionele eenzaamheid nam wel toe.

(Een Britse longitudinale studie over mentale gezondheid vond juist wel dat mentale problemen met 13,5% toenamen (24,3% in 2017-2019 naar 37,8% in April 2020) onder alle socio-demografische groepen (Daly et al., 2020))

Studie over effecten van social distancing

Ford, M. B. (2020). Social distancing during the COVID-19 pandemic as a predictor of daily psychological, social, and health-related outcomes. 23-12-2020

Naleven van social distancing maatregelen is negatief geassocieerd met welzijn onder studenten. Met dagelijkse vragenlijsten (3 dagen) werden de effecten van sociale isolatie onderzocht in 230 studenten in de VS. Dagelijkse naleving van social distancing regels was geassocieerd met een afname in psychologisch welzijn/resources, minder sociale connectie met anderen (ind. online), minder positief gezondheidsgedrag en meer stress-gerelateerde fysieke symptomen.

Preprints**Studie over vaccinatie en naleving van andere maatregelen**

Mensen laten anticiperen op COVID-19-vaccins vermindert hun (voorgenomen) bereidheid tot vrijwillige sociale distancing. In een grootschalig, vooraf geregistreerd vragenlijst onderzoek met een representatieve steekproef, is onderzocht of het verstrekken van informatie over de veiligheid, effectiviteit en beschikbaarheid van COVID-19 vaccins de intentie van naleving van richtlijnen beïnvloedt. De studie vindt dat vaccininformatie de bereidheid tot social distancing vermindert, net als het naleven

Andersson et al. (2020). Anticipation of COVID-19 Vaccines Reduces Social Distancing. 23-12-2020	van hygiënerichtlijnen en bereidheid om thuis te blijven. Auteurs suggereren dat vaccinformatie mensen er mogelijk toe aanzet te geloven in een snellere terugkeer naar het normale leven en minder waakzaam maakt. (Een <u>systematic review</u> over HPV vaccinaties (2016) vond geen bewijs voor risicocompensatie en vond zelfs bewijs voor veiliger (zelfgerapporteerd) gedrag).
Studie over interventies Olga Perski et al. (2021). Interventions to increase personal protective behaviours to limit the spread of respiratory viruses: A rapid evidence review and meta- analysis. 5-01-2021	Deze studie bekeek 39 interventies in 15 landen ter bevordering van hand hygiëne en/of mondkapjes. Interventies gericht op hand hygiëne hadden een gemiddeld positief effect. Interventies gericht op mondkapjes lieten gemengde resultaten zien.
Studie over wereldwijde vaccinatiebereidheid Robinson, E., et al. (2020). International estimates of intended uptake and refusal of COVID-19 vaccines: A rapid systematic review and meta- analysis of large nationally representative samples. 3-12-2020	De vaccinatie intentie verschilt enorm tussen landen, de intentie lijkt af te nemen naarmate de pandemie vorderde (Maart-Mei: 79%, Juni-Okt: 60%), en de groep 'weigeraars' werd groter (Maart-Mei: 12%, Juni-Okt: 20%). Vrouwen, jongere mensen, mensen met een lage SES, en etnische minderheidsgroepen hebben een lagere intentie om te vaccineren. (Intentie lijkt nu, in ieder geval in Nederland, juist toe te nemen. In Ronde 9 van het RIVM CGU vragenlijstonderzoek blijkt dat ruim 80% zegt zich te willen laten vaccineren, wat een forse stijging is ten opzichte van midden november, toen het 62% was).

Opvallende onderwerpen

Dromen Mota, N. B., et al. (2020). Dreaming during the Covid-19 pandemic: Computational assessment of dream reports reveals mental suffering related to fear of contagion.	Dromen helpen bij het omgaan met negatieve emoties – maar laten dromen ook mentaal lijden en veranderingen in sociaal gedrag zien? In deze studie werden droomrapporten van 67 personen geanalyseerd. Voor dromen tijdens de pandemie werden vaker woorden van <i>woede</i> of <i>verdriet</i> gebruikt, en termen als <i>besmetting</i> en <i>reinheid</i> . Deze kenmerken lijken geassocieerd aan mentaal lijden, angst voor besmetting en veranderingen in dagelijkse gewoontes.
---	--

30-11-2020

Nieuws - Blogs - Opiniestukken

[The Economist: Katy Milkman on how to nudge people to accept a covid-19 vaccine](#) 30-11-2020

Kernboodschap of strekking

JAMA Network Viewpoint: Behaviorally Informed Strategies for a National COVID-19 Vaccine Promotion Program 14-12-2020

Dit artikel stelt 5 strategieën voor, gebaseerd op inzichten uit de gedragswetenschappen, voor een nationaal COVID-19 vaccinatieprogramma.

NOS: We douchen later: hoe uit data blijkt dat ons leven is veranderd door corona 2-1-2021

's Ochtends een uurtje later onder de douche en we verbruiken meer internetdata voor online vergaderingen. En het nieuws? Dat checken we niet meer op specifieke momenten, maar de hele dag door. Een ding is zeker als je kijkt naar grafieken over waterverbruik, dataverbruik, nieuwsconsumptie, mobiliteit en energie in 2020: ons dagelijks leven is echt veranderd door corona.

Aletta Jacobs School of Public Health: Een vaccinatieplicht voor Covid-19? 15-12-2020

Nu er een vaccin is voor Covid-19, rijst de vraag of er een verplichting moet komen om je te laten inenten. Een vaccinatieplicht kent vele varianten, variërend van consequenties verbinden aan het niet-vaccineren tot een landelijke verplichting met daaraan gekoppeld sancties. Deze bijdrage bespreekt de mogelijkheden en beperkingen, in het licht van de ervaringen met mazelen.

The BMJ Opinion: Pandemic fatigue? How adherence to covid-19 regulations has been misrepresented and why it matters 7-1-2021

De manier waarop wordt geschreven over naleving klopt niet – titels zouden niet over 'fatigue' of 'covidots' moeten gaan. Juist de opvallende en aanhoudende veerkracht van de meerderheid van de mensen moet worden benadrukt.

Lopend Nederlands onderzoek - update

UMCG, RUG, Aletta Jacobs School of Public Health, Lifelines

Corona Barometer. Brengt psychische en maatschappelijke gevolgen van de COVID-19 pandemie in kaart; gebaseerd op ruim 50.000 volwassenen uit Noord-Nederland; ± tweewekelijkse herhaalde metingen.

Data 16 november 2020. Van de deelnemers maakt 40% zich soms of vaker zorgen om ziek te worden; 24% heeft in de afgelopen 14 dagen elke nacht slaapproblemen gehad; en 16% heeft zich de afgelopen 7 dagen vaak gespannen gevoeld. De hoogste percentages voor het houden aan de maatregelen worden gevonden voor 'afstand houden' (98%) en 'vermijden van drukke plaatsen' (96%); de laagste percentages voor 'geen risicogroepen bezoeken' (65%) en 'werken vanuit huis' (70%). Voor overige resultaten [klik hier](#).

I&O research

Corona Continue Onderzoek.

Brengt de impact van de COVID-19 pandemie op welzijn in kaart, alsmede de huidige kijk van Nederland op de maatregelen; maandelijkse herhaalde metingen.

Data 11-14 december 2020. Van de deelnemers wil 49% een totale lockdown; één op drie (34%) wil dat niet. 66% staat achter de coronamaatregelen; dit is een van de laagste scores tot nu toe gemeten (in november 73%). 68% wil een strengere aanpak van de overheid met betrekking tot de gedragsrichtlijnen; in november was dat nog 60%. Ruim een derde blijft zich eenzamer voelen dan voor de crisis (38%). Vooral onder jongeren nam het eenzaamheidsgevoel toe. Voor overige resultaten [klik hier](#).